



MORA

# HANDLINGSPLAN 2017-2020

## Alkohol, narkotika, dopning och tobak

## Förebyggande arbete i Mora kommun



**MORA - MÅL 1**  
Konsumtion av alkohol och tobak ska inte förekomma före 18 år

**MORA - MÅL 2**  
Erbjud universell föräldrautbildning under hela uppväxten

**MORA - MÅL 3**  
Erbjuda barn och ungdomar som växer upp i missbruk ändamålsenligt stöd, enskilt och i grupp

### Ett gemensamt och övergripande mål för ANDT-politiken

Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.

### Det förebyggande arbetet i Mora ska baseras på följande

- Nationella riktlinjer
- Stärka det redan friska
- Eliminera/minska risker
- Tillgänglighet
- Samverkan
- Vetenskap och beprövad kunskap

### Hur ska arbetet bedrivas?

Huvudinriktningen för den kommunala ANDT-politiken ska följa nationella mål och riktlinjer. Handlingsplanen bör ligga till grund för målinriktade och samordnade kommunala insatser, ökad samverkan mellan såväl förvaltningar, ideell idéburen sektor, förenings- och näringsliv. Det ANDT-förebyggande arbetet bör tydligt integreras i förvaltningars reguljära arbete och inte upprättas i enstaka projekt utan implementeras i långsiktig processform

### Vilka berörs av handlingsplanen?

Målgruppen för handlingsplanen är ansvariga för kommunala förvaltningar och verksamheter i Mora kommun samt de samverkansinsatser som beslutas i Mora BRÅ. Samtliga insatser ska gynna Mora kommuns invånare och bidra till en hållbar utveckling i Mora.



### Barnkonsekvensanalys

Ett drogförebyggande perspektiv minskar risken för medicinska och sociala skador och bidrar därmed till en tryggare och hälsosammare uppväxt.

### Barnkonventionen artikel 19

Barn i Mora kommun ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling.

### Barnkonventionen artikel 26

Barn i Mora kommun har rätt till social trygghet.

### Barnkonventionen artikel 33

Barn i Mora kommun ska skyddas från olaglig användning av narkotika och utnyttjas i den olagliga framställningen av och handeln med sådana ämnen.

**Utbildning  
Fortbildning**

**A** Åtgärd: Elevhälsans och skolans personal utbildas inom anabola steroider. Ansvar: För- och grundskolenämnd, Gymnasienämnd.  
**B** Åtgärd: Handledare vid HVB-hem utbildas inom ANDT. Ansvar: Socialnämnden

Mot de sex nationella målen som grund har Mora kommun valt att fokusera på följande insatsområden 2017-2020:

För varje insats beskrivs åtgärder och ansvarig aktör. Uppföljning ska göras årligen av ansvarig nämnd via nämndplan och verksamhetsuppföljning

**Var god se nästa sida!**

**Syfte** Syftet med planen är att skapa bättre förutsättningar för ett mer systematiskt arbete med ANDT och beskriva hur vi kan nå redan uppsatta mål. Planen pekar ut en riktning och lyfter gemensamt fram utvecklingsområden i kommunen. ANDT-arbete syftar till att ge god livskvalité, vara brottsförebyggande och bidra till ett hållbart näringsliv. ANDT-arbete är en viktig byggsten för att nå social hållbarhet.

**Målgrupper** Tidigt förebyggande arbete kan förbättra flickors och pojars förutsättningar till bättre hälsa och förhindra tidiga alkohol-och tobaksdebuter. Därför har Mora kommun valt att prioritera främjande och förebyggande insatser. De prioriterade målgrupperna är barn och unga. Barn och ungdomar är bland de viktigaste målgrupperna för det förebyggande och hälsofrämjande folkhälsoarbetet och därmed också för ANDT-arbetet. Hälsofrämjande och förebyggande arbete som riktas till dessa målgrupper blir därmed också drogförebyggande och brottsförebyggande.

**Avgränsningar** Strategin har inte fokus på behandling av dem som missbrukar droger, men redovisar till viss del agerande vid upptäckt av missbruk. Finansiering och budget av planerade insatser hanteras i berörda nämnders budgetprocess.

**Revidering – uppföljning** Uppföljning av planen sker två gånger per år, vid ordinarie möten i det Brottsförebyggande rådet. En översyn och eventuell revidering görs en gång per år.

<p>1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska</p> <p style="text-align: right;"><b>1</b></p>	<p>2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska</p> <p style="text-align: right;"><b>2</b></p>	<p>2. Fortsättning</p>	<p>3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska</p> <p style="text-align: right;"><b>3</b></p>	<p>4. Kvinnor och män, flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet</p> <p style="text-align: right;"><b>4</b></p>	<p>5. Antalet kvinnor och män, flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel el. tobak ska minska</p> <p style="text-align: right;"><b>5</b></p>
<p>A) Åtgärd: Tobakslagen följs i handeln för att motverka illegala preparat och försäljning till underåriga. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>B) Åtgärd: Aktivt tillsynsarbete i samarbete med polisen för att motverka dopning på gym och andra idrottsanläggningar. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>C) Åtgärd: Använd Medborgarlöften aktivt som ett verktyg för drogförebyggande/-störande. Ansvaret: BRÅ</p> <p>D) Åtgärd: Kontinuerligt utbilda enligt konceptet Krogar mot knark och Ansvarsfull Alkoholservering i samarbete med Länsstyrelsen. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>E) Åtgärd: Kontinuerligt genomför kontrollköp av tobak, folköl och receptfria läkemedel. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>F) Åtgärd: Utbilda elever vid Hotell-och Restaurangutbildning i Alkohollagen. Ansvaret: Socialnämnd, Gymnasienämnd</p>	<p>A) Åtgärd: Universell föräldrabildning erbjuds via strukturerade program enligt Strategi och handlingsplan för föräldraföräldrämjande i Mora kommun. Ansvaret: För-och grundskolenämnd/Familjecentral</p> <p>B) Åtgärd: Utveckla former för strukturerade föräldraprogram om alkohol/droger. Ansvaret: Samverkan För- och grundskolenämnd och Socialnämnd via Familjecentralen</p> <p>C) Åtgärd: Komplettera reglemente för föreningsbidrag med krav på föreningar att upprätta policy för föreningens arbete med ANDT. Policyn ska beakta aktiva barn och unga samt ledare. Ansvaret: Teknisk nämnd</p> <p>D) Åtgärd: Bedriv drogfri verksamhet och genomför drogfria arrangemang. Ansvaret: Kulturnämnd.</p> <p>E) Åtgärd: Erbjud Hälsosamtal. Ansvaret: För- och grundskolenämnd, Gymnasienämnd</p>	<p>F) Åtgärd: Information till föräldrar om droger och anabola steroider med start i mellanstadiet i samarbete med polisen. Ansvaret: För- och grundskolenämnd</p> <p>G) Åtgärd: Dela ut Drogsnurran till vårdnadshavare vart 5:e år. Ansvaret: För- och grundskolenämnd, Gymnasienämnd</p> <p>H) Åtgärd: Utveckla arbete med ANDT-frågor i undervisningen enligt metoden ANDT och källkritik på schemat. Ansvaret: För- och grundskolenämnd</p> <p>I) Åtgärd: Riktade insatser vid identifierade risktillfällen – höjd ålder för inköp av folköl. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>J) Åtgärd: Aktivt verka för att efterleva Tobakslagens förbud mot rökning på skolgårdar. Ansvaret: För- och grundskolenämnd, Miljönämnd, Gymnasienämnd</p> <p>K) Åtgärd: Utveckla en handlingsplan om ANDT-frågor med riktlinjer och utbildning för unga personer och personal på Rosa huset. Ansvaret: Kulturnämnd</p>	<p>A) Åtgärd: Lokal överenskommelse om samverkan inom missbruks-och beroendevården. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>B) Åtgärd: Specifika riktlinjer för äldre arbetas fram. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>C) Åtgärd: Samarbete och samverkan genom familjecentralen Ansvaret: Samtliga aktörer – För- och grundskolenämnd, Socialnämnd</p> <p>D) Åtgärd: Ensamkommande unga får stöd från personal / handledare Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>E) Åtgärd: Riskbedömningsinstrumentet Audit och Dudit ska användas i mötet med unga, (16)18-25 år, där indikationer finns om skadligt bruk. Ansvaret: Socialnämnd</p>	<p>A) Åtgärd: Lokal överenskommelse om samverkan inom missbruks- och beroendevården. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p>B) Åtgärd: Socialnämnd ansvarar för att individuella stödinsatser erbjuds. Elevhälsan uppmärksammar och skickar vidare. Enligt LOB- lagen om omhändertagande av berusade personer ska hjälp erbjudas. Ansvaret: För- och grundskolenämnd, Gymnasienämnd, Socialnämnd</p>	<p>A) Åtgärd: Samverkan via Familjecentralen. Ansvaret: Samtliga aktörer – För- och grundskolenämnd, Socialnämnd</p> <p>B) Åtgärd: Universell föräldrabildning via strukturerade program enligt Strategi och handlingsplan för föräldraföräldrämjande i Mora kommun. Ansvaret: För- och grundskolenämnd/Familjecentral</p> <p>C) Åtgärd: Samverkan vid trafikrelaterade skador /dödsfall = SMADIT. Ansvaret: Socialnämnd</p> <p style="text-align: center;"><b>6. En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt</b></p> <p style="text-align: right;"><b>6</b></p> <p>A) Åtgärd: Kommunera behov och synpunkter till länsstyrelsen. Ansvaret: Kommun</p>